

2024-03-26

Fiskekommunernas synpunkter av remiss gällande översyn och aktualisering av hamnar av riksintresse för yrkesfiske

Avgränsning

Fiskekommunernas synpunkter ersätter inte kommunernas eventuellt egna synpunkter utan bör beaktas som kompletterande. En geografisk avgränsning har gjorts till att endast lämna synpunkter gällande kusten från Göteborg till Strömstad, vilket Fiskekommunerna verkar inom.

Sammanfattning av ärendet

Hamnar av riksintresse för yrkesfiske är, som behandlas i remissen, viktiga för en fungerande och robust fiskeriverksamhet. Att viktiga hamnar skyddas till förmån för yrkesfisket utgör en trygg grund för infrastrukturfunktioner, service, tillgång till hemmahamn, status och möjlighet till finansiell satsning. Fiskekommunerna ställer sig frågande till syftet att minska antalet hamnar av riksintresse för yrkesfisket vilket främst drabbar småskaligt fiske.

Bedömning av riksintresseanspråk

Fördelarna för en hamn av riksintresse för yrkesfiske innebär en säkerhet för att i det här fallet få rätt status och möjlighet till finansiellt stöd för att bibehålla viktiga industrihamnar. Bedömningen i remissen görs enligt en modell som sträcker sig över en historisk tidsperiod (2008-2022).

Fiskekommunerna ser att en sådan bedömning både kan vara en möjliggörare och ett hinder i det verkliga näringslivet. Viktigt att även väga in framtida scenarion och väga in framtidsplanering för platser som kan komma att få en ökad (eller minskad betydelse) för yrkesfisket. Här ser Fiskekommunerna att en dialog med i första hand fiskets producentorganisationer och således även kommuner är centralt för att undvika eventuella målkonflikter. Mot bakgrund av att aktualisering av hamnar av riksintresse för yrkesfisket inte uppdateras kontinuerligt bör även en framåtsyftning inkluderas i bedömningsmodellen för aktualisering av hamnar av riksintresse för yrkesfisket görs aktuell även för framtida scenarier. Beräkningsmodellen innebär att hamnar där mindre antal yrkesfiskare och småskaligt fiske verkar inte längre omfattas av riksintresset.

Småskaligt yrkesfiske och signalvärde

Fiskekommunerna tolkar att bedömningsmodellen är till nackdel för småskaligt fiske. Att avsäga riksintresse för hamnar av mindre dignitet ger ett negativt signalvärde främst för de småskaliga segmentet yrkesfiskare. Fiskekommunerna ser ett stort värde i småskaligt, hållbart fiske vilket bör ges goda förutsättningar och stöd, inte ytterligare hinder. Småskaligt yrkesfiske är av stort värde för såväl lokal självförsörjning, en viktig del av värdekedjan samt oundgängligt värde för kultur och attraktionskraft till kustkommunerna.

Tydlighet i aktualiseringen

I remissunderlaget nämns inte (eller hänvisas till) de nuvarande hamnarna av riksintresse. För att få en övergripande och transparent beskrivning av ändringen borde detta ingå i underlaget.

Inkludering av vattenbruk och värdekedjan

Med insikt om att remissen behandlar yrkesfisket enskilt vill Fiskekommunerna ändå föreslå att vattenbruket bör ha liknande alternativt gemensamt riksintresseanspråk. Ofta är infrastrukturen gemensam för yrkesfiske och vattenbruk vilket kan påverka sammantaget värde för hamnar av riksintresse om landningsvärde för dessa näringar vägs ihop. Vattenbruket är som bekant en växande näring och behöver ges förutsättningar att erhålla infrastruktur och hamnar av riksintresse för att säkerställa tillgänglighet för infrastruktur-, och servicefunktioner. Hänsyn bör tas till hela värdekedjan för landad råvara och synergieffekter mellan havsbruk.

Fysisk avgränsning

I flera utpekade områden anges inte en komplett geografisk förklaring till vilka delar av/vilken hamn eller hur stort område som ingår i riksintresset. För att kommunerna och yrkesfisket på ett bra sätt ska kunna planlägga utpekade områden samt att yrkesfisket har kännedom om vilken hamn (om det finns flera alternativa kajer eller delar av områden) som menas bör hamnarna av riksintresse för yrkesfisket beskrivas mer detaljerat.

Avslutande synpunkter

Fiskekommunerna uppmuntrar till dialog med fiskets producentorganisationer samt berörda kommuner för att säkerställa att aktualisering av hamnar av riksintresse för yrkesfiske beslutas utifrån aktuella och framtida behov.

För Fiskekommunerna

Lars Tysklind

Ordförande